

Warszawa, 4 lutego 2004 r.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nowa ustawa o podatku od towarów i usług

1. Czy podatek VAT na prasę i książki wzrośnie do 22%, mimo, że nie wymaga tego VI Dyrektywa UE?

Nie. W projekcie ustawy o podatku od towarów i usług zakłada się utrzymanie dotychczasowego zakresu opodatkowania podatkiem od towarów i usług książek, czasopism i gazet. Czasopisma specjalistyczne, spełniające wymogi definicji czasopisma specjalistycznego określone w projekcie ustawy o podatku od towarów i usług, do 31 grudnia 2007 r. będą nadal opodatkowane stawką wysokości 0% (tak jak obecnie i według tych samych kryteriów).

Gazety, magazyny, czasopisma – oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISSN, wytwarzane metodami poligraficznymi, w których mniej niż 67% powierzchni jest przeznaczony na ogłoszenia handlowe, reklamy lub teksty reklamowe – będą nadal opodatkowane stawką w wysokości 7%. Zgodnie z załącznikiem H do VI Dyrektywy Rady nie mogą być objęte obniżoną stawką podatku te gazety, w których całość lub większa część (w praktyce 67%) powierzchni przeznaczona jest na reklamy lub teksty reklamowe – ich opodatkowanie wyniesie 22%.

Sprzedaż książek – z wyłączeniem książek adresowych o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym, książek telefonicznych, teleksów i telefaksów – oznaczonych stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN, wytwarzanych metodami poligraficznymi, do 31 grudnia 2007 r. będzie opodatkowana według stawki podatku w wysokości 0%.

2. Czy wzrost stawki VAT na druk spowoduje wzrost cen prasy i książek ?

Zgodnie z załącznikiem H do VI Dyrektywy Rady dotyczącej podatku od wartości dodanej obniżona stawka podatku może być stosowana wyłącznie do towarów i usług wymienionych w tym załączniku. Z uwagi na fakt, iż w załączniku H nie zostały wymienione usługi druku, nie jest możliwe zastosowanie do ww. usług obniżonej stawki podatku. Usługi te będą podlegały opodatkowaniu podstawową stawką podatku od towarów i usług.

Zmiana wysokości stawki podatku od towarów i usług na usługi druku nie powinna spowodować podniesienia cen książek i wydawnictw prasowych. Należy bowiem pamiętać, iż podatek ten jest odliczany przez podatnika podatku od towarów i usług

dokonującego zakupu usług druku. Ponadto dla usług druku przepisy w zakresie podatku od towarów i usług ustanawiają szczególny moment powstania obowiązku podatkowego, co ma istotne znaczenie dla regulowania zobowiązań podatkowych. Obowiązek podatkowy w podatku od towarów i usług dla usług druku powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty z tytułu usług polegających na drukowaniu książek i wydawnictw prasowych opodatkowanych obniżonymi stawkami podatku od towarów i usług, nie później jednak niż 90-tego dnia, licząc od dnia wykonania usługi. Oznacza to, że u podatnika świadczącego te usługi obowiązek ten powstanie z chwilą otrzymania ceny lub jej części. Podatek od towarów i usług zaś jest elementem ceny. Zatem podatek ten nie obciąża podatnika świadczącego tę usługę, gdyż pobierany jest w cenie i następnie odprowadzany do budżetu. Nabywca zaś, jeżeli jest podatnikiem podatku od towarów i usług, odzyska ten podatek poprzez jego odliczenie z własnego podatku należnego.

3. Dlaczego połączenia z internetem zostaną objęte podstawową stawką podatku VAT (dotąd objęte były stawką preferencyjną 7%)?

Zgodnie z załącznikiem H do VI Dyrektywy Rady dotyczącej podatku od wartości dodanej obniżona stawka podatku może być stosowana wyłącznie do towarów i usług wymienionych w tym załączniku. Z uwagi na fakt, iż w załączniku H nie zostały wymienione usługi telekomunikacyjne, w tym usługi dostępu do Internetu za pomocą łącz telekomunikacyjnych, nie jest możliwe zastosowanie do ww. usług obniżonej stawki podatku. W związku z tym usługi te będą podlegały opodatkowaniu podstawową stawką podatku od towarów i usług.

Jednocześnie rząd powołał Międzyresortowy Zespół do Spraw Ułatwienia Dostępu do Internetu, którego zadaniem jest m.in. zbadanie możliwości wyłączenia usług dostępu do Internetu z podatku VAT.

4. Czy nowa ustawa wprowadza 7% VAT na bilety lotnicze, mimo że w UE stawka wynosi 0%?

Polska uzyskała okres przejściowy na stosowanie stawki 0% w zakresie usług pasażerskiego transportu międzynarodowego. Zgodnie z przyznaną Polsce derogacją obowiązujące przepisy (stawka 0%) w tym zakresie będą utrzymane. Obecnie usługi międzynarodowego transportu są regulowane rozporządzeniem Ministra Finansów. Zakłada się utrzymanie takich rozwiązań również po 1 maja 2004 r.

5. Jak będą opodatkowane umowy leasingu ?

W świetle art. 7 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy o podatku od towarów i usług – za dostawę towaru uważa się między innymi wydanie towarów na podstawie umowy leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze zawartej na czas określony lub umowy sprzedaży na warunkach odroczonej płatności, jeżeli umowa przewiduje, że w następstwie normalnych zdarzeń przewidzianych tą umową lub z chwilą zapłaty ostatniej raty, prawo własności zostanie przeniesione.

Nie oznacza to jednak, że każdy rodzaj leasingu będzie opodatkowany od razu od wartości całej umowy, a nie, jak obecnie, od poszczególnych rat czynszu. Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu jedynie takie umowy, w których następstwie własność rzeczy zostanie przeniesiona (tzw. leasing finansowy) będą opodatkowane od razu, tj. przy zawarciu umowy od całej wartości, a nie od rat czynszu. Pozostałe rodzaje leasingu (leasing operacyjny i zwrotny) będą opodatkowane od rat, czyli tak jak obecnie, gdy leasing jest opodatkowany jako usługa.

6. Czy podatek VAT na usługi telewizji kablowej i cyfrowej wzrośnie do 22%?

Projekt ustawy o podatku od towarów i usług zakładał opodatkowanie stawką podstawową w wysokości 22% usług telewizji innych niż telewizja publiczna. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych w trakcie prac prowadzonych nad projektem rządowym ustawy o podatku od towarów i usług dokonała zmian opodatkowania usług telewizji kablowej i cyfrowej. Przegłosowanie poprawek zdecydowało o wprowadzeniu 7% stawki podatku od towarów i usług na usługi telewizji kablowej i cyfrowej. Obniżona stawka nie będzie miała zastosowania do usług związanych z filmami reklamowymi oraz działalności agencji informacyjnych, które w dalszym ciągu będą opodatkowane stawką podstawową, jak dotychczas.

W konsekwencji do usług telewizji kablowej i cyfrowej – zgodnie z obecną treścią projektu – zastosowanie będzie miała stawka obniżona w wysokości 7%, a nie stawka podstawowa.

Natomiast usługi publicznej telewizji, zgodnie z art. 13(A) 1 lit. q Szóstej Dyrektywy podlegają zwolnieniu od podatku od towarów i usług, z wyłączeniem usług związanych z filmami reklamowymi oraz działalności agencji informacyjnych, dla których utrzymana zostaje – jak dotychczas – stawka podstawowa.

7. Czy przedsiębiorcy tracą możliwość odliczenia podatku VAT, zapłaconego przy kupnie samochodów?

Nie. W świetle obowiązujących przepisów podatnicy VAT nie mają możliwości odliczenia podatku naliczonego przy zakupie samochodów osobowych oraz innych samochodów o dopuszczalnej ładowności do 500 kg, jak również nie mogą odliczyć tego podatku od rat czynszu, najmu i leasingu, jeżeli użytkują samochód na podstawie takich umów. Jedynym wyjątkiem, kiedy podatnicy mogą odliczyć podatek naliczony VAT od zakupionego samochodu, jest sytuacja, gdy odsprzedaż samochodu, jak również oddanie go w odpłatne używanie na podstawie umowy leasingu, stanowi przedmiot działalności podatnika.

Projektowane przepisy wprowadzą korzystne dla podatnika zmiany w tym zakresie. Zgodnie z tymi przepisami, podatnik przy zakupie samochodu osobowego lub innego samochodu, o określonej przepisami ustawy ładowności, będzie mógł odliczyć podatek naliczony w wysokości 50% kwoty tego podatku zapłaconej przy zakupie samochodu (importie), ale nie więcej niż 3.000 zł. Podobne odliczenie podatnik będzie mógł zastosować w przypadku użytkowania samochodu na podstawie umowy czynszu, najmu i leasingu.

Ponadto projektowane przepisy eliminują problem tzw. kratek w samochodach, określając ściśle poprzez wskazanie określonej ładowności pojazdu jednakowe zasady odliczeń podatku dla samochodów osobowych i innych, które różnią się od osobowych jedynie, tzw. kratką.

W pracach parlamentarnych diskutowane są również kwestie przepisów przejściowych w tym zakresie.

Analogicznie jak w obecnych przepisach, w przypadku dalszej odsprzedaży samochodu, która stanowi przedmiot działalności podatnika, będzie przysługiwało podatnikowi pełne odliczenie podatku VAT.

8. Dlaczego Ministerstwo Finansów wprowadza 7% VAT na usługi pogrzebowe? Po opodatkowaniu średnia cena pogrzebu może wzrosnąć o 1000 zł.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym usługi pogrzebowe są zwolnione od podatku od towarów i usług (na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 2 z związku z poz. 24 zał. nr 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym - Dz. U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.).

Przepisy Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich, dotyczących podatków obrotowych, do których Polska zobowiązana jest dostosować własne ustawodawstwo w zakresie poboru podatku od wartości dodanej, nie zezwalają na stosowanie przez państwa członkowskie zwolnienia dla usług pogrzebowych. Przepisy Szóstej Dyrektywy dają natomiast państwom członkowskim możliwość zastosowania stawki obniżonej w odniesieniu do tych usług (usługi pogrzebowe i kremacyjne, wraz z dostawą wyrobów związanych z taką działalnością). Polska skorzystała z możliwości, jaką w tym zakresie dają przepisy Szóstej Dyrektywy i w rządowym projekcie ustawy o podatku od towarów i usług przewidziano opodatkowanie usług pogrzebowych i kremacyjnych wraz z dostawą trumien, urn i utensylii pogrzebowych dostarczanych łącznie z trumną lub urną, stawką obniżoną VAT w wysokości 7%.

Podkreślić przy tym należy, że opodatkowanie preferencyjną stawką VAT określonych usług objętych uprzednio zwolnieniem od podatku, nie musi wiązać się ze wzrostem cen tych usług. Podatek VAT jest tylko jednym z elementów kalkulacyjnych ceny usługi (lub towaru). Natomiast o ostatecznej cenie danej usługi w dużej mierze decyduje przedsiębiorca, przy uwzględnieniu między innymi kosztów prowadzonej działalności oraz zysku.

Przy sprzedaży usług zwolnionych od podatku, przedsiębiorcy nie mają możliwości odliczenia podatku naliczonego (zapłaconego przez nich przy zakupach związanych ze sprzedażą zwolnioną). W związku z tym, zapłacony przez nich podatek stanowi element kalkulacyjny ostatecznej ceny danej usługi (jest zawarty w cenie). Natomiast przy sprzedaży usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług, przedsiębiorcy mogą obniżyć podatek należny o podatek naliczony. Taka możliwość jest korzystna zwłaszcza w sytuacji, gdy przedsiębiorca sprzedaje usługi opodatkowane stawką preferencyjną VAT, natomiast dokonywane przez niego zakupy opodatkowane są stawką podstawową (co będzie miało miejsce przy sprzedaży usług pogrzebowych i kremacyjnych po opodatkowaniu ich stawką podatku od towarów i usług w wysokości 7%).

Podkreślić jednocześnie należy, że podobnie jak obecnie, po dniu 1 maja br. podatnicy będą mogli korzystać ze zwolnienia od podatku od towarów i usług, tzw. podmiotowego. W projekcie nowej ustawy o podatku od towarów i usług przewidziano zwolnienie od podatku podatników, u których wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty wyrażonej w złotych odpowiadającej równowartości 10 000 euro (do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku).

9. Czy Ministerstwo Finansów wprowadza VAT na wszystkie usługi turystyczne, mimo, że w Unii Europejskiej opodatkowuje się tylko marżę?

Stwierdzenie, iż Ministerstwo Finansów wprowadza VAT na wszystkie usługi turystyczne, mimo, iż w Unii Europejskiej opodatkowuje się tylko marżę jest nieprawdziwe.

Należy zaznaczyć, iż tak jak w innych państwach Unii Europejskiej przepisami nowej ustawy o podatku od towarów i usług wprowadzony zostanie w Polsce system specjalnej procedury dla usług turystycznych świadczonych dla bezpośredniej korzyści nabywcy usługi, tj. ostatecznego konsumenta. Podstawą opodatkowania przy świadczeniu tych usług będzie jedynie marża świadczącego usługę a nie cała kwota należna od klienta, przy zastosowaniu stawki podstawowej i bez możliwości odliczeń.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż w przypadku świadczenia przez biuro podróży tzw. usług własnych, również będzie można stosować reguły ogólne z prawem do odliczeń podatku naliczonego.

Polska jest zobowiązana dostosować swoje przepisy podatkowe do przepisów dyrektyw w tym zakresie (a nie do rozwiązań stosowanych w innych krajach Unii). Obecnie

w UE trwają prace nad projektem dyrektywy w przedmiotowym zakresie, który przewiduje możliwość stosowania marży w obrotach między podatnikami. Jeżeli projekt ten stanie się obowiązującym prawem wszystkie państwa Unii będą musiały wprowadzić jednolite uregulowania w tym zakresie.

10. Czy wprowadzenie kaucji gwarancyjnej przez firmy prowadzące interesy z firmami z UE dyskryminuje polskich przedsiębiorców?

Kaucja gwarancyjna została wprowadzona do projektu ustawy o podatku od towarów i usług jako instytucja zabezpieczenia systemu przed nieuczciwymi podatnikami, którzy chcieliby się rejestrować dla handlu wewnątrzspółnotowego w celu wyłudzeń podatku.

We wszystkich krajach Unii Europejskiej są znane przypadki „znikających podatników” i „operacji karuzelowych”.

Kaucję gwarancyjną składa się dla potrzeb zarejestrowania się dla handlu wewnątrzspółnotowego. Kaucja nie dotyczy wszystkich i nie jest warunkiem bezwzględnym dla potrzeb zarejestrowania. Kaucja gwarancyjna dotyczy tylko podmiotów rozpoczynających działalność i prowadzących działalność krócej niż 12 miesięcy. Jeśli podatek nie złoży kaucji też zostanie zarejestrowany, z tym, że jeżeli w swoim rozliczeniu wykaże kwoty podatku do zwrotu, termin tego zwrotu wydłuża się do 180 dni. Jest to termin związany z terminami, w których następuje wymiana informacji o handlu wewnątrzspółnotowym pomiędzy państwami członkowskimi.

Nieprawdziwe jest zatem stwierdzenie, iż kaucja uniemożliwia zarejestrowanie się podatnika dla potrzeb handlu wewnątrzspółnotowego, czy też dyskryminuje polskich przedsiębiorców, gdyż nawet jeśli podatek nie złoży tej kaucji będzie zarejestrowany dla potrzeb tego handlu i będzie posiadał numer identyfikacyjny z tym handlem związany.